

Ärendenr
2023-000518

Resursfördelningsmodell förskola och skola 2024

Förskola, förskoleklass, grundskola,
anpassad grundskola, fritidshem och
introduktionsprogrammen

Beslutat av:	Barn- och utbildningsnämnden 2023-11-21 § 104
Gäller för:	Barn- och utbildningsnämnden
Gäller från och med:	2024-01-01
Tidpunkt för aktualisering:	September 2024
Dokumentägare:	Skolchef

Innehållsförteckning

Barn- och utbildningsnämndens budget	4
Kommunbidrag	4
Pris- och lönekompensation	4
Volymkompensation och riktade resurser	5
Övriga intäkter	5
Intern resursfördelning till förskola och skola	6
Bakgrund	6
Resursfördelningsmodellens syfte	6
Avgränsning gällande gymnasieskola och vuxenutbildning	6
Resursfördelningsmodellens struktur.....	6
Jämförelse mellan intern och extern resurstilldelning	7
Beslut och ansvar.....	7
Avsättning för gemensamma resurser	8
Generella anslagsfinansierade poster	8
Modersmålsundervisning och studiehandledning för nyanlända samt förberedelseklass	8
Anpassad grundskola	8
Introduktionsprogrammen, IM.....	9
Interna tilläggsbelopp	9
Grundbelopp för förskola och grundskola.....	9
Förskola	10
Grundskola inklusive förskoleklass och fritidshem	11
Interna tilläggsbelopp - individuell resurstilldelning.....	15
Extern resurstilldelning - bidrag till fristående huvudmän	16
Grundbelopp.....	16

Generell resurstilldelning	16
Strukturell resurstilldelning	16
Tilläggsbelopp - individuell resurstilldelning	16
Schablonbidrag för administration.....	17
Momsbidrag.....	17

Barn- och utbildningsnämndens budget

Kommunbidrag

I Tibro kommun fastställer kommunfullmäktige kommunens budget per nämnd i kommunens budgetdokument. Baserat på en befolkningsprognos räknas en volymkompensation fram för att täcka ökade kostnader i samband med ökat antal barn och elever. Beloppen betalas sedan ut till barn- och utbildningsnämnden i form av kommunbidrag.

Kommunbidrag

Pris- och löne-
kompensation

Volym-
kompensation

Riktade
resurser

Pris- och lönekomensation

Nästkommande års kommunbidrag utgår från föregående års budgeterade kommunbidrag, men revideras årligen utifrån bland annat pris- och löneökningar. Generell priskompensation sker utifrån analys av omvärldsfaktorer samt utifrån schablon för demografi. Särskild hänsyn tas till kostnadsökningar för köp av gymnasieplatser. Denna prisuppräknings sker utifrån kostnadsökning enligt en gemensam prislista för kommunerna i Skaraborgs kommunalförbund. Vidare sker en förändring av ramen baserat på en uppskattning av förändringen av statsbidragen i anslaget för kommunalekonomisk utjämning samt eventuella effektiviseringskrav. Lokalkostnader baseras på föregående års kostnad som därefter pris- och löneuppräknas. Internhyran ska täcka kostnad för lokalhyra, fastighetsskötare samt viss bevakning och små reparationskostnader. Kostnaden för lokalvård löneuppräknas och interndeberas separat. Den beräknade kostnaden gäller i ett år.

Volymkompensation och riktade resurser

Volymkompensationen är tänkt att justera barn- och utbildningsnämndens resurser utifrån demografiska förändringar. Befolkningsprognosen för Västra Götalandsregionen, med eventuell revidering, är utgångspunkt för volymkompensationen. Denna multipliceras med en uppskattad schablonkostnad per elev. Barn- och utbildningsnämnden ges volymkompensation för elever i förskola och skola (förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola). Befolkningsförändringen har prissatts till ett schablonbelopp om 100 000 kronor per barn/elev.

Barn- och utbildningsnämndens kommunbidrag utgörs även av riktade resurser som årligen anpassas utifrån politiska prioriteringar för det kommande budgetåret.

Övriga intäkter

Utöver kommunbidraget tar barn- och utbildningsnämnden in föräldraavgifter för förskola och fritidshem. Nämnden söker även riktade statsbidrag för nämndens verksamhet. De riktade statsbidragen ingår inte i kommunfullmäktiges kommunbidrag (tilldelning av budgetramar) till nämnd, och inte heller i fördelad ram till respektive enhet. Däremot arbetas de riktade statsbidragen in i respektive enhets detaljbudget. Statsbidragens storlek och utformning varierar från år till år.

Intern resursfördelning till förskola och skola

Bakgrund

Resursfördelningsmodellens syfte

Resursfördelningsmodellen skall upplevas som tillräckligt rättvis och ge ekonomiska förutsättningar för en likvärdig skola. En likvärdig skola innebär att alla elever får likvärdiga möjligheter att nå kunskapsmålen, oavsett deras bakgrund och förutsättningar. För att uppnå detta fördelas resurserna mellan enheterna inom förskola och skola delvis med hänsyn till barnens och elevernas förutsättningar. Modellen ska dokumenteras och vara tillgänglig för alla. Modellen ska vara behovsanpassad, transparent och bidra till högre måluppfyllelse. Modellen ska kunna förändras utifrån forskningsresultat, nya och justerade variabler, politiska prioriteringar med mera.

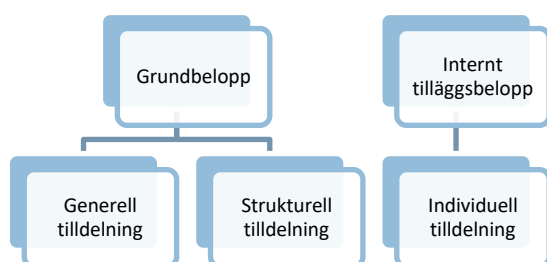
Avgränsning gällande gymnasieskola och vuxenutbildning

Tibro kommun driver ingen gymnasieskola med nationella program eller vuxenutbildning i egen regi. Kommunen ingår i ett samverkansavtal gällande gymnasieutbildningar med samtliga kommuner i Skaraborgs kommunalförbund och betalar för gymnasieplatser hos andra kommuner enligt fastställd prislista. När det gäller vuxenutbildning har Tibro kommun ingått ett avtal med Skövde kommun som innebär att Skövde kommun är huvudman för utbildningen och Tibro kommun köper utbildningsplatser och debiteras enligt prislista.

Då kostnaderna för dessa utbildningsformer bestäms av en prislista styrs de inte av resursfördelningsmodellen för barn- och utbildningsnämnden, Tibro kommun.

Resursfördelningsmodellens struktur

För att säkerställa likvärdigheten består modellen av tre delar; generell, strukturell och individuell resurstilldelning. Den generella och den strukturella tilldelningen utgör tillsammans ett grundbelopp per barn/elev. Den individuella resurstilldelningen kallas internt tilläggsbelopp. Större delen av resurserna fördelas i den generella resurstilldelningen.

Den generella resurstilldelningen baseras på volym, det vill säga antalet barn/elever. Den generella delen av grundbeloppet karaktäriseras av att den utgör en lika stor resurs per barn och elev oberoende av var eleven går i skola eller förskola, dock med en differentiering beroende på ålder. Den strukturella resurstilldelningen baseras på socioekonomiska och strukturella faktorer. Grundbeloppet ska framför allt täcka kostnader för undervisning och läromedel.

Undervisning	Undervisning består av resurser för den personal som rektor beslutar om för den ordinarie verksamheten.
Läromedel	Kostnadsposten läromedel avser bland annat kostnader för pedagogiskt material, läroböcker, skrivmaterial, kopieringskostnader.

Den individuella tilldelningen baseras på det enskilda barnets/elevens behov och hanteras med ett ansökningsförfarande. Enheterna kan söka internt tilläggsbelopp för barn/elever som har behov av extraordinärt stöd.

Jämförelse mellan intern och extern resurstilldelning

Hemkommunen betalar för barn och elever som har en plats hos en fristående huvudman. Bidraget till den fristående huvudmannen ska baseras på hemkommunens budget för det kommande budgetåret och beslutas före kalenderårets början.

Alla kostnader som är förknippade med verksamheten ska ingå i grundbeloppet som betalas ut till fristående huvudmän.

I den interna resursfördelningen i Tibro kommun hanteras vissa kostnader förknippade med verksamheten centralt som gemensamma resurser, och resterande kostnader finansieras av det interna grundbelopp som fördelas ut till enheterna.

I beräkningen av grundbeloppet som betalas ut till fristående huvudmän inkluderas både det interna grundbeloppet och en snittkostnad per barn/elev för de gemensamma resurserna.

Beslut och ansvar

Budgetramar till förskolor, grundskolor, anpassad grundskola och IM i kommunens egen regi beslutas av barn- och utbildningsnämnden i Tibro kommun inför varje nytt kalenderår. Vid nämndens årliga revidering av resursfördelningsmodellen fastställs hur stor andel av skolans rambudget som ska användas till strukturell resurstilldelning baserad på socioekonomi. Beslut om revidering av resursfördelningsmodellen ska spegla de satsningar nämnden vill göra utifrån de resultat som redovisas i delårsrapporten.

Bidrag till de fristående huvudmännen fastställs av Förvaltningschef utifrån gällande lagstiftning inför varje nytt kalenderår, i enlighet med barn- och utbildningsnämndens delegeringsordning.

Verksamhetschef för respektive skolform har det totala ansvaret för underliggande enheters resultat och att resurserna används på ett effektivt sätt.

Avsättning för gemensamma resurser

En viss del av budgetramen för förskola och skola avsätts för de gemensamma resurser som hanteras centralt i förvaltningen. Dessa kostnader hanteras som anslagsfinansierade poster vilka inte beräknas på enheternas volym.

Generella anslagsfinansierade poster

Följande kostnadsposter för enheterna inom förskola och skola är anslagsfinansierade och finansieras inte med grundbeloppet:

- Elevhälsa
- Specialpedagog inom förskolan
- Studie och yrkesvägledning
- Lokalkostnader – hyra, lokalvård, fastighetsskötare
- Kapitalkostnader – avskrivningar och räntor för inventarier
- Måltider
- Kostnader för tolk
- Lönekostnader för rektorer och enhetschefer
- Administration
- IT-drift och gemensamma programlicenser

Modersmålsundervisning och studiehandledning för nyanlända samt förberedelseklass

Modersmålsundervisningen och studiehandledning på modersmål för nyanlända är centralt organiserad och finansieras med anslag till enheten som ansvarar för nyanländas lärande. Resurser avsätts i detta anslag även för lärare i Svenska som andraspråk och specialpedagog tillika samordnare vilka organiserar en central förberedelseklass.

Anpassad grundskola

För elever inskrivna i anpassad grundskola erhåller enheten ett anslag. Beloppet är beräknat utifrån fördelning av elever som läser ämnen respektive ämnesområden.

Introduktionsprogrammen, IM

För elever inskrivna på introduktionsprogrammen erhåller enheten ett anslag. Beloppet är beräknat utifrån uppskattat behov av personaltäthet i förhållande till antal elever.

Interna tilläggsbelopp

En del av budgeten avsätts centralt för att finansiera interna tilläggsbelopp som enheterna söker för enskilda barn/elever. Se *Interna tilläggsbelopp - individuell resurstilldelning*.

Grundbelopp för förskola och grundskola

När avsättningarna är gjorda för gemensamma resurser återstår den del av budgeten som ska utgöra det interna grundbeloppet, det vill säga den generella och strukturella tilldelningen. Förskolan och grundskolan har två olika modeller för att beräkna fördelningen av medel mellan enheterna, men båda modellerna tar hänsyn till barnens/elevernas ålder samt följande socioekonomiska parametrar:

- Vårdnadshavarnas utbildningsnivå
- Utländsk bakgrund
- Könsfördelning
- Försörjningsstöd
- Familjesammansättning

Socioekonomisk resurstilldelning baserar sig på ett index som Statistiska Centralbyrån, SCB, har tagit fram. Det baseras på en modell som beskriver elevens förutsättningar utifrån socioekonomiska faktorer.

Dessa faktorer påverkar sannolikheten att en elev blir behörig till ett nationellt program i gymnasieskolan. En enhet med en högre andel barn/elever som enligt modellen inte väntas bli behörig till gymnasieskolan får ett högre bidrag än en enhet med en lägre andel prognosticerat obehöriga.

Beräkningsmodellerna för socioekonomisk fördelning skiljer sig åt mellan förskola och grundskola huvudsakligen på två sätt:

- Inom grundskolan avsätts en särskild del av budgetramen för fördelning baserad på socioekonomi, men för förskolan används en indexeringsmodell som appliceras på hela budgetramen som även väger in vistelsetid och ålder.
- Inom grundskolan finns gränsvärden för respektive parameter som ska uppnås för att påverka fördelningen, men för förskolan vägs samtliga parametrar in för samtliga enheter i en indexeringsmodell.

Förskola

Systemet för utbetalning av medel till förskoleenheterna är under revidering, med utgångspunkt i lagstiftningen om likvärdig ersättning till fristående huvudmän.

Modellen för resursfördelning inom förskolan bygger på att det räknas fram en avdelningspeng beroende på förskolans värde på ett index baserat på:

- ålder
- vistelsetid
- socioekonomi.

För att få fram avdelningspengen divideras den totala summan för förskolans grundbelopp med antalet avdelningar. Detta ger en grundpeng per avdelning. Grundpengen multipliceras med det sammantagna indexet och sedan även med antalet avdelningar på respektive förskola, vilket ger nämndens interna grundbelopp till respektive förskola.

Index: Ålder

Utifrån den del av indexet som baseras på ålder görs en beräkning av hur många barn på respektive förskola som är i åldern 1-2 år respektive 3-5 år.

Index: Vistelsetid

Utifrån den del av indexet som baseras på vistelsetid görs en beräkning hur många av barnen på respektive förskola som har en vistelsetid på 15 timmar eller mindre och hur många av barnen som har en vistelsetid som överstiger 15 timmar.

Index: Socioekonomi

Den del av indexet som baseras på socioekonomi utgår ifrån fem parametrar i SCBs modell för resursfördelning. Index räknas fram med hjälp av en poängmodell enligt följande tabell.

Vårdnadshavarnas utbildningsnivå	
Uppgift saknas	0
Folkskola/grundskola	3
Gymnasieskola	2
Eftergymnasial utbildning	1
Utländsk bakgrund	
Barn fött i Sverige eller utomlands med föräldrar födda i ett utomnordiskt land samt barn med tillfälligt personnummer som därmed saknar registeruppgifter	3
Barn med föräldrar födda i Sverige	1
Könsfördelning	
Pojkar	1,5
Flickor	1
Försörjningsstöd	
Familj med försörjningsstöd	3
Familj utan försörjningsstöd	1
Familjesammansättning	
Barn som bor med ensamstående förälder	3
Barn som bor med båda sina föräldrar	1

Grundskola inklusive förskoleklass och fritidshem

Avdrag och tillägg till grundbelopp

Efter att den totala budgetramen för grundbelopp inom grundskolan har räknats fram görs ett avdrag för den andel som ska fördelas i den strukturella tilldelningen, det vill säga socioekonomisk fördelning samt resursbidrag till en-parallellig skola belägen på landsbygden. Dessa avdrag fördelas sedan på de olika skolenheterna och adderas, efter fördelning, till den totala budgeten per enhet.

En viss reserv avsätts i verksamhetschef för grundskolans budget för att kunna kompensera en enhets stora avvikelser gällande tilldelning från ett budgetår till nästa. Syftet är att mildra effekterna när stora organisationsförändringar behöver genomföras på kort tid.

Grundbelopp

Det interna grundbeloppet inom verksamheterna förskoleklass, grundskola och fritidshem består av en generell resurstilldelning baserad på volym (antalet elever) och timplan, samt en strukturell tilldelning.

Grundbelopp - generell tilldelning

Inom grundskola inklusive förskoleklass och fritidshem är grundbeloppets generella tilldelning differentierad utifrån stadiindelning:

- fritidshem
- förskoleklass
- årskurs 1-3
- årskurs 4-6
- årskurs 7-9.

Beräkningen för hur de olika stadiindelningarna ska viktas i grundbeloppet utgår från timplanen.

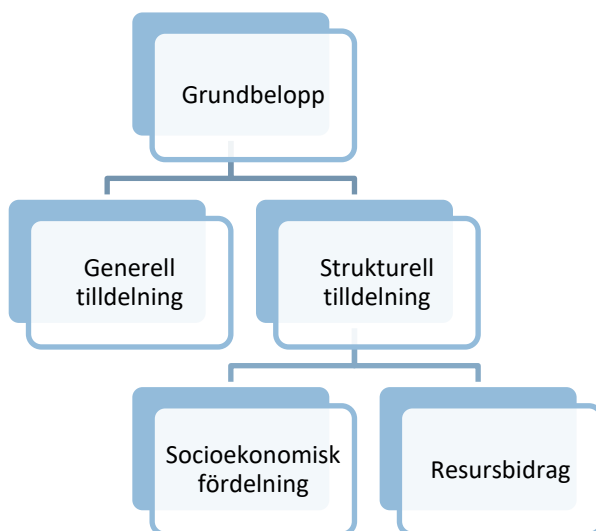
Årskurs 1-3 utgör basen för beräkningen av ersättningen (100%). Årskurs 4-6 erhåller ett bidrag som motsvarar 123%, årskurs 7-9 får ett bidrag motsvarande 132% och förskoleklass ett bidrag som motsvarar 81 % av bidraget för årskurs 1-3.

Fritidshem erhåller ett bidrag som baseras på fritidshemmets andel av kostnaden för fritidshem och förskoleklass i riket, vilket leder till ett bidrag motsvarande 51% av bidraget för årskurs 1-3.

Antal elever baseras på antal inskrivna elever på respektive enhet 15 september året före aktuellt budgetår. 15 april görs en avstämning av elevantal per enhet. Om det skett en förändring i elevantal jämfört med tilldelad budget görs en justering av resurstilldelningen till enheterna.

Grundbelopp - strukturell tilldelning

Den strukturella tilldelningen av grundbeloppet är indelad i två delar: socioekonomisk fördelning och resursbidrag.

Socioekonomisk fördelning

3,5% av de medel inom grundskolans budgetram som går till grundbeloppen avsätts för socioekonomisk fördelning. Fördelningen till enheterna fastställs årligen och baseras på data som hämtas från SCB.

Samtliga parametrar har tilldelats en vikt utifrån hur stor påverkan den uppfattas ha på studieresultaten. Det totala anslaget för den socioekonomiska fördelningen fördelas på de olika parametrarna baserat på vikten som tilldelats parametern.

Varje enhet får en ersättning om de överstiger den fast satta gränsvån för parametern. Hela beloppet om 3,5% av det totala anslaget till grundskolan ska delas ut baserat på de socioekonomiska parametrarna. Det innebär att om ingen av enheterna når upp till gränsvån för en parameter så fördelas det avsatta beloppet på resterande parametrar.

Parameter	Förklaring	Gränsnivå	Vikt
Vårdnadshavarnas utbildningsnivå	En vårdnadshavare har eftergymnasial utbildning eller högre	<50%	0,36
Utländsk bakgrund	Elev född i Sverige eller utomlands med föräldrar födda i ett utomnordiskt land samt barn med tillfälligt personnummer som därmed saknar registeruppgifter	>12%	0,22
Försörjningsstöd	Familj med försörjningsstöd	>5%	0,22
Familjesammansättning	En vårdnadshavare med ensam vårdnad	>5%	0,1
Könsfördelning	Andelen pojkar på enheten	>55%	0,1

Medel utifrån socioekonomisk fördelning tilldelas enheten och är inte knutet till enskilda barn/elever.

Resursbidrag

Resursbidrag utgår till grundskoleenhet som är en-parallellig och belägen på landsbygden. Bidragets storlek beslutas årligen av barn- och utbildningsnämnden inför kommande års budget.

Samfinansiering F-6 av språkvalsundervisning

Språkvalsundervisningen sker på högstadieskolan Fågelvikskolan. F-6-enheterna köper lärartimmar av Fågelvikskolan för språkvalsundervisningen för eleverna i årskurs 6. Köpet finansierad utifrån F-6-enheternas tilldelade grundbelopp.

Interna tilläggsbelopp - individuell resurstilldelning

Som tillägg till grundbeloppet kan rektorer erhålla ersättning för extraordinära stödinsatser rörande enskilda barn/elever. Ersättningen omfattar verksamheterna förskola, förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola och IM. För att få internt tilläggsbelopp görs en särskild ansökan med en tydlig beskrivning av barnets/elevens behov och vilka åtgärder som krävs för att möta dessa behov. Det ska även framgå att behoven inte kan mötas genom organisatoriska eller pedagogiska anpassningar som kan anses vara inom ramen för ordinarie grundbelopp. Det interna tilläggsbeloppet är knutet till enskilt barn/elev och följer med om barnet/eleven byter förskola/skola.

Ersättningen delas upp i två delar och avser extraordinära stödinsatser samt tillfälligt extraordinärt stöd. Exempel på extraordinära stödinsatser är tekniska hjälpmedel, särskilda läromedel, assistent utöver särskilt stöd och anpassning av skollokal. Dessa stödåtgärder är av mer ingripande karaktär som normalt inte är möjliga att genomföra inom ramen för den ordinarie undervisningen. Övriga kostnader, t.ex. för stöd i form av extra undervisning, specialpedagoginsats eller undervisning i en särskild grupp, ska täckas av ersättning som inkluderas i undervisning/läromedel i grundbeloppet, och berättigar inte till ytterligare ersättning.

Tillfälligt extraordinärt stöd ges till rektorer som under vissa omständigheter står inför utmaningar i resurstilldelning med anledning av att vissa barn/elever behöver extra stöd. I dessa fall har rektor möjlighet att vända sig till verksamhetschef och elevhälsochef som efter dialog kring rektors inre organisation tillfälligt kan välja att förstärka enhetens resurstilldelning.

Kommunövergripande särskild undervisningsgrupp

Enheterna som bedriver kommunövergripande särskild undervisningsgrupp F-6 respektive 7-9 blir tilldelade ett framräknat internt tilläggsbelopp utöver grundbeloppet.

Extern resurstilldelning - bidrag till fristående huvudmän

Enligt skollagen ska grundbeloppet till fristående huvudmän bestämmas efter samma grunder som hemkommunen tillämpar vid fördelning av resurser till den egna förskolan och skolan.

Enligt skolförordningen 14 kap 1§ ska bidraget till fristående huvudmän fastställas per kalenderår. Ändringar av bidrag till fristående huvudmän kan också ske under löpande budgetår enligt skolförordningen 14 kap 2§.

Propositionen om lika villkor kan sammanfattas enligt följande:

- Kommunens budget för verksamheten det kommande året ska ligga till grund för ersättningsnivå
- Ersättningen ska bestå av ett grundbelopp och ett tilläggsbelopp
- Huvudmän får överklaga en kommuns ersättningsbeslut hos allmän förvaltningsdomstol. Det innebär att domstolen kan pröva och fastställa ersättningens storlek.
- Kommunerna kan göra vissa riktade satsningar och välja olika slags resursfördelningsmodeller, till exempel utifrån socioekonomiska faktorer.

Grundbelopp

Generell resurstilldelning

Gällande generell resurstilldelning baserar sig bidraget på samma belopp som fördelas till kommunala enheter. För kostnadsposter som är anslagsfinansierade för kommunala enheter utgår ett bidrag till fristående huvudmän som motsvarar den genomsnittliga kostnaden per barn/elev i den kommunala verksamheten.

Strukturell resurstilldelning

Enskilda huvudmän inom förskolan och grundskolan tilldelas medel för sociala faktorer motsvarande den genomsnittliga tilldelningen per barn/elev i den kommunala verksamheten.

Tilläggsbelopp - individuell resurstilldelning

Tilläggsbelopp avser barn och elever inom samtliga skolformer med extraordinära stödbehov. För att få tilläggsbelopp görs en särskild ansökan till elevhälsoschef med en tydlig beskrivning av elevens behov och vilka åtgärder som krävs för att möta dessa

behov. Det ska även framgå att behoven inte kan mötas genom organisatoriska eller pedagogiska anpassningar som kan anses vara inom ramen för ordinarie grundbelopp. Tilläggsbelopp för modersmålsundervisning tilldelas enskilda huvudmän på samma villkor som för kommunala enheter. Styrdokumentet Riktlinjer för hantering av tilläggsbelopp inom Tibro Kommun är fastställt av barn- och utbildningsnämnden.

Schablonbidrag för administration

Bidrag för administration tilldelas enskilda huvudmän enligt Skolförordningen 14 kap. och Gymnasieförordningen 13 kap. genom en schablon på tre procent av den generella och strukturella resurstilldelningen (grundbeloppet).

Momsbidrag

Enskilda huvudmän tilldelas enligt Skolförordningen 14 kap. och Gymnasieförordningen 13 kap. ett momsbidrag som är sex procent av den generella, strukturella (grundbelopp) och individuella resurstilldelningen (tilläggsbelopp).